

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Управління охорони здоров'я Тернопільської облдержадміністрації

Чортківський медичний фаховий коледж

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник управління охорони
здоров'я Тернопільської
облдержадміністрації

О. Ярмоленко

ПРОГРАМА

циклу удосконалення

сестер медичних

**«МЕДИЧНА ДОПОМОГА ПРИ ГОСТРОМУ
МОЗКОВОМУ ІНСУЛЬТІ В СТАЦІОНАРНИХ
УМОВАХ»**

Чортків 2021

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою циклу “ медична допомога при гострому мозковому інсульті в стаціонарних умовах ” є:

- задоволення потреб медичної сестри в особистісному та професійному зростанні, а також забезпечення потреб регіону в кваліфікованих кадрах високого рівня професіоналізму та культури, здатних компетентно і відповідально виконувати посадові функції, впроваджувати в практику новітні технології, сприяти подальшому реформуванню медичної галузі;
- удосконалення підготовки фахівців, які володіють значним обсягом теоретичних знань та практичних навичок, долікарській медичній допомозі, знають методи і форми роботи медсестри неврологічного відділення;
- одержання відомостей про основні принципи організації системи охорони здоров'я, нормативні акти та накази Міністерства охорони здоров'я України, нові методи діагностики та лікування основних захворювань, екологічний та санітарно-епідеміологічний стан регіону, України.

Основними *завданнями* є:

- оновлення та поглиблення знань у галузі медсестринства у неврології на основі сучасних досягнень медичної науки;
- аналіз робочої документації медичної сестри неврологічного відділення;
- ознайомлення з основними напрямками реформи охорони здоров'я.

В результаті проходження курсів удосконалення *слухач повинен знати:*

- чинне законодавство про охорону здоров'я та нормативні документи, що регламентують діяльність закладів охорони здоров'я;
- права, обов'язки та відповідальність медсестри стаціонару;
- основи медичної допомоги при гострому мозковому інсульті;
- основи тромболітичної терапії;
- правила догляду і нагляду за інсультними хворими;
- правила виписування та зберігання лікарських речовин;
- фармакологічну дію найбільш поширених медичних препаратів, їхню сумісність, дозування, методику введення;
- організацію санітарно-протиепідемічного та лікувально-охоронного режимів;
- правила асептики і антисептики;
- правила безпеки під час роботи з медичним інструментарієм і обладнанням;
- правила оформлення медичної документації;

Вміти:

- проводити медсестринське обстеження пацієнтів різного віку з неврологічною патологією, виявляти його незадоволені потреби, здійснювати догляд та опіку над ними відповідно до етапів медсестринського процесу;
- проводити маніпуляції та процедури;
- підготувати хворих до лабораторних і інструментальних методів обстеження;
- проводити санітарно-освітню роботу щодо профілактики захворювань та їхніх ускладнень;
- вести медичну документацію;
- виконувати забір, зберігання і доставку матеріалу для лабораторних досліджень;
- володіти прийомами реанімації;
- надавати допомогу при травматичному пошкодженні, кровотечі, колапсі, отруєнні, утопленні, механічній асфіксії, анафілактичному шоці, опіках, відмороженнях, алергічних станах, надавати допомогу при інсультах, психомоторному збудженні, делірії.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора

з навчальної роботи

І.А. МИРОНЧУК

2021 р.

№ з/п	Тематика	Загальна кількість годин
1	Етіопатогенетичні аспекти, фактори ризику, що спричиняють ПМК. Їх місце серед іншої патології.	2
2	Гострі минулі порушення мозкового кровообігу: церебральні гіпертонічні кризи; транзиторна ішемічна атака.	2
3	Клініко-неврологічна характеристика пацієнтів з ішемічним атеротромботичним інсультом, методи діагностики.	2
4	Клінічні прояви, ускладнення, методи діагностики ішемічного кардіоемболічного інсульту.	2
5	Клінічні прояви, ускладнення, методи діагностики геморагічного паренхіматозного інсульту.	2
6	Клінічні прояви, ускладнення, методи діагностики геморагічного субарахноїдального інсульту.	2
7	Принципи і порядок надання невідкладної медичної допомоги на догоспітальному етапі при гострих порушеннях мозкового кровообігу.	2
8	Невідкладні діагностичні та лікувальні заходи, які проводяться у пацієнтів з підозрою на гострий інсульт після госпіталізації.	2
9	Інтенсивна терапія гострого інсульту: знання особливостей введення медикаментів, які частіше використовуються для невідкладної допомоги та лікування (еуфілін, кавінтон, пірацетам, актовегін, енцефабол, лазикс, антикоагулянти, гемостатики).	2
10	Критерії відбору пацієнтів для тромболітичної терапії при ішемічному інсульті.	2
11	Алгоритм дій та витрат часу під час госпіталізації пацієнтів, які є кандидатами на проведення системного тромболілізу.	2
12	Сучасний стан проблеми лікування пацієнтів з гострим порушенням мозкового кровообігу методом тромболілізу.	2
13	Доказова база проведення тромболітичної терапії. Критерії ефективності.	2
14	Особливості догляду за пацієнтами в коматозному стані, в гострому періоді, періоді реабілітації.	2
15	Участь медсестер у скринінгу пацієнтів з наслідками перенесеного інсульту та догляд в домашніх та амбулаторних умовах.	2
	Всього	30

Розглянуто на засіданні циклової комісії професійної та практичної підготовки педіатричного профілю.

Протокол № 8 від "11" 03 2021 р.

Голова циклової комісії

О.П. Петрунів

Тематичний план

№ з/п	Тематика	Кількість годин
1	<p>Етіопатогенетичні аспекти, фактори ризику, що спричиняють ПМК. Їх місце серед іншої патології. Загальна характеристика захворювань. Місце їх серед іншої патології. Етіологія, фактори ризику, що спричиняють ПМК. Класифікація ПМК. Наслідки перенесеного інсульту.</p>	2
2	<p>Гострі минуші порушення мозкового кровопостачання: церебральні гіпертонічні кризи; транзиторна ішемічна атака. Гострі порушення мозкового кровопостачання: церебральні гіпертонічні кризи; минуші порушення. Оцінювання загального стану та неврологічного статусу пацієнта ГПК, оцінювання потреб пацієнта. Встановлення проблеми пацієнта. Повільно-прогресивні порушення кровопостачання мозку: дисциркуляторна енцефалопатія.</p>	2
3	<p>Клініко-неврологічна характеристика пацієнтів з ішемічним атеротромботичним інсультом, методи діагностики. Вміння медичної сестри визначити стан пацієнта, його потреби. Особливості перебігу. Ознаки вогнищового синдрому. Зміни на КТ та МРТ головного мозку при ішемічному інсульті. Встановлення міжособистісних стосунків між медичною сестрою і пацієнтом, його рідними й близькими. Проведення медсестринської діагностики виходячи з даних загального стану пацієнта.</p>	4
4	<p>Клінічні прояви, ускладнення, методи діагностики ішемічного кардіоемболічного інсульту. Вміння медичної сестри визначити стан пацієнта, його потреби. Встановлення міжособистісних стосунків між медичною сестрою і пацієнтом, його рідними й близькими. Проведення медсестринської діагностики виходячи з даних загального стану пацієнта.</p>	4
5	<p>Клінічні прояви, ускладнення, методи діагностики геморагічного паренхіматозного інсульту. Вміння медичної сестри визначити стан пацієнта, його потреби. Встановлення міжособистісних стосунків між медичною сестрою і пацієнтом, його рідними й близькими. Проведення медсестринської діагностики виходячи з даних загального стану пацієнта.</p>	4
6	<p>Клінічні прояви, ускладнення, методи діагностики геморагічного субарахноїдального інсульту. Вміння медичної сестри визначити стан пацієнта, його потреби. Встановлення міжособистісних стосунків між медичною сестрою і пацієнтом, його рідними й близькими. Проведення медсестринської діагностики виходячи з даних загального стану пацієнта. Зміни в лікворі.</p>	4
7	<p>Принципи і порядок надання невідкладної медичної допомоги на догоспітальному етапі при гострих порушеннях мозкового кровообігу. Гостре порушення мозкового кровообігу: гостре порушення свідомості (сопор, кома), або наростаюче пригнічення свідомості; нудота, блювання без</p>	2

	полегшення; короткочасні судоми або інші гіперкінези; пульс — зміни частоти пульсу (брадикардія, тахікардія), дихання шумне; артеріальний тиск — підвищення або зниження АТ; осередкові неврологічні симптоми: паралічі, парези, порушення чутливості, мовлення, ковтання. В разі погіршення стану — зупинка дихання. Невідкладна допомога при інсультах. Особливості догляду за пацієнтами в коматозному стані. Транспортування хворого з ГПК.	
8	Невідкладні діагностичні та лікувальні заходи, які проводяться у пацієнтів з підозрою на гострий інсульт після госпіталізації. Підготовка пацієнтів та інструментарію до спинномозкової пункції, допомога лікареві під час її проведення. Диференційоване та недиференційоване лікування. Проведення психотерапевтичних заходів.	2
9	Інтенсивна терапія гострого інсульту: знання особливостей уведення медикаментів, які частіше використовуються для невідкладної допомоги та лікування (еуфілін, кавінтон, пірацетам, актовегін, енцефабол, лазикс, антикоагулянти, гемостатики). Базисне лікування та відновлення гомеостазу. Загальний алгоритм та підходи до зниження АТ у хворих із гострим ішемічним інсультом. Сучасні рекомендації щодо проведення інфузійної терапії при ішемічному інсульті. Ефективності антитромботичних засобів у ранній період ішемічного інсульту. Лікування та профілактика набряку мозку.	2
10	Критерії відбору пацієнтів для тромболітичної терапії при ішемічному інсульті. Визначення показань на догоспітальному етапі, проведення необхідних маніпуляцій і транспортування до судинних центрів. Показання та протипоказання до проведення тромболізу, дозування тромболітика, підготовка хворих та сам протокол проведення тромболізу при ішемічному інсульті.	2
11	Алгоритм дій та витрат часу під час госпіталізації пацієнтів, які є кандидатами на проведення системного тромболізу. Оцінка життєво важливих функцій і неврологічного статусу за загальноприйнятими методиками. Обстеження із використанням шкали інсульту National Institutes of Health Stroke Scale (NIHSS). Можливості лабораторної діагностики, виконання цілодобової комп'ютерної томографії.	2
12	Сучасний стан проблеми лікування пацієнтів з гострим порушенням мозкового кровообігу методом тромболізу. Сучасні технології лікування пацієнтів із ішемічним інсультом включають застосування високоефективних методів реперфузії речовини головного мозку в перші години захворювання, спрямованих на відновлення кровотоку в ураженій судині, що дозволяє запобігати розвитку незворотного пошкодження речовини головного мозку або зменшити його обсяг, тобто мінімізувати ступінь вираженості залишкового неврологічного дефіциту.	2
13	Доказова база проведення тромболітичної терапії. Критерії ефективності. Ефективність та безпека системного тромболізу. Доказова медицина і ефективність тромболітичної терапії. Результати лікування хворих із ішемічним інсультом.	2
14	Особливості догляду за пацієнтами в коматозному стані, в гострому періоді, періоді реабілітації. Удосконалення технічних навичок: профілактика пролежнів і лікування пацієнтів з ними, застійних явищ у легенях. Проведення катетеризації сечового	2

	мішура, очисна клізма. Особливості транспортування хворих. Реабілітаційні заходи. Планування дій медичної сестри для здійснення догляду за пацієнтами з ПМК. Удосконалення інтелектуальних, міжособистісних та технічних навичок	
15	Участь медсестер у скринінгу пацієнтів з наслідками перенесеного інсульту та догляд в домашніх та амбулаторних умовах. Особливості догляду за пацієнтами похилого віку. Встановлення міжособистісних стосунків із пацієнтами, їхніми родичами та близькими. Планування та упровадження плану в дію здійснюються відповідно до потреб пацієнта. Введення медсестринської документації. Проведення психотерапевтичних заходів. Роль медичної сестри, сім'ї в профілактиці порушень мозкового кровообігу.	2
	Всього	30

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Грицай Н.М., Губенко І.Я., Лойко В.В. та ін. Медсестринство в неврології. — Полтава, 2004.
2. Грицай Н.М., Литвиненко Н.В., Фисун Ю.О. Неврологічні захворювання у практиці сімейного лікаря. — Полтава, 2002.
3. Грицай Н.М. та ін. Обстеження хворого в клініці нервових хвороб: Метод. рекомендації. — Полтава, 1996.
4. Грицай Н.М., Санік О.В. Допоміжні методи діагностики в неврології й нейрохірургії; Посібник для студентів, інтернів, магістрів та лікарів. — Полтава, 1999.
5. Губенко І.Я., Шевченко О.Т., Бразалій Л.П. та ін. Медсестринський догляд за пацієнтом. — К.: Здоров'я, 2002.
6. Дельва В.О., Весельський І.Ш. Догляд за хворими в неврологічному стаціонарі. — К.: Здоров'я, 1986.
7. Драчова З.М., Блейхер В.М., Крук І.В. Нервові і психічні хвороби. — К.: Вища шк., 1993.
8. Лойко В.В. Медсестринський процес. — К., 2001.
9. Лойко В.В. Від медичної моделі до медсестринської моделі. // Медсестринство України. — 1998. — № 1. — С. 26—27.
10. Медсестринство в неврології: Посібник з практичних навичок. / За ред. Шкробот С.І. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2003.
11. ЛЕМОМ. Учебные материалы по сестринскому делу. Европейское региональное бюро ВОЗ. — 1996.

Додаткова

1. Виленский Б.С. Неотложные состояния в невропатологии: Руководство для врачей. — Л.: а. Медицина, 1999.
2. Віннічук С.М. Судинні захворювання нервової системи. — К.: Наук. думка, 1999.

3. Грицай Н.М., Дзяк Л.А. Нервові хвороби. — Полтава, 1996.
4. Гусев Е.И., Бурд Г.С. и др. Неврологические симптомы, синдромы, симптомокомплексы и болезни. — М.: Медицина, 1999.
5. Лихтенберг Р. Неврология в вопросах и ответах. — СПб: ПИТЕР, 1997.
6. Токар А.П. та ін. Довідник для медичних сестер. — К., 2002.
7. Алексеева О. П. Неотложная терапия в схемах и таблицах. — Нижний Новгород : НГМА, 2002. — 176 с.
8. Антропова Т. О. Невідкладні стани в терапії. — Київ : Медицина, 2008. — 112с.
9. Домедична допомога (алгоритми, маніпуляції) : /Методичний посібник/ В. О. Крилюк, В. Д. Юрченко, А. А. Гудима та ін. — К. : НВП «Інтерсервіс», 2014. — 84 с.
10. Екстрена медична допомога (вибрані аспекти) навчальний посібник Всеукраїнська Рада реанімації (ресусцитації) та екстреної медичної допомоги — Донецьк : Лондон ХХІ, 2014 — 320 с.
11. Максименко С. Д. Загальна психологія: навчальний посібник. — Київ : Центр навчальної літератури, 2008. — 272 с.
12. Наказ МОЗ України від 01.06.2013 р. № 460 «Про затвердження протоколів медичної сестри (фельдшера, акушерки) з догляду за пацієнтом та виконання основних медичних процедур та маніпуляцій».
13. Невідкладні стани : навчальний посібник / Регеда М. С., Кресюн В. Й., Фрайт В. М. та ін. ; за ред. Регеди М. С., Кресюна В. Й. — Львів, 2003.— 891 с.
14. Основи діагностики, профілактики та лікування ендокринних захворювань : навч.посібник /за ред. Я. І. Томашевського. — Львів, НТШ. 2001. — 215с.
15. Практичні навички з медицини невідкладних станів : навчальний посібник / Зозуля І. С., Боброва В. І., Вершигора А. В. та ін.; за ред. Зозулі І. С. — Київ, 2008. — 166 с.
16. Радевич-Винницький Я. К. Етикет і культура спілкування : Навчальний посібник. — 2-ге видання, перероблене і доповнене. — Київ : Знання, 2006. — 291 с.